

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla, soudce Mgr. Jana Šmakala a soudkyně Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: **Ing. O. K.**, narozen X,
bytem X,
proti
žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**,
sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. PK-RR/4742/24 ze dne 8. 8. 2024,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se z účtu Krajského soudu v Plzni vrací zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení

Odůvodnění:

1. Magistrát města Plzně odepřel žalobci nahlédnutí do spisu týkajícího se územního řízení na stavbu Centrum Úslava ul. Rokycanská, Plzeň – I. etapa. Dospěl k závěru, že žalobce nebyl účastníkem tohoto řízení ve smyslu § 85 stavebního zákona z roku 2006, takže mu nenáleží právo nahlížet podle § 38 odst. 1 správního řádu. Žalovaný toto rozhodnutí potvrdil, doplnil dále, že žalobce nemohl do spisu nahlížet ani podle § 38 odst. 2 správního řádu, protože neprokazoval svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod.
2. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. Namítl procesní pochybení žalovaného spočívající v tom, že potvrdil odmítnutí nahlížení do spisu za situace, kdy nebylo ještě pravomocné souběžně vydané rozhodnutí o tom, že žalobce není účastníkem řízení.
3. Žalovaný uvedl, že žaloba nebrojí proti vlastním důvodům rozhodnutí a že byla podána opožděně po uplynutí žalobní lhůty v délce jednoho měsíce v době účinnosti stavebního zákona č. 283/2021 Sb.
4. Žalobce nesouhlasil s možnou opožděností své žaloby. Případ se týká územního řízení podle stavebního zákona z roku 2006, které stavební zákon z roku 2021 v této podobě nezná. Pravidla nového stavebního zákona se tedy nemohou uplatnit.

Procesní postup soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

5. Soud již bezprostředně po podání žaloby zvažoval uplatnění kratší žalobní lhůty podle § 306 stavebního zákona z roku 2021; k předvídatelnému a kontradiktornímu posouzení této otázky vyzval žalovaného, který se souhlasil s odmítnutím pro opožděnost. Na vyjádření žalovaného naopak žalobce reagoval nesouhlasně.
6. Po předběžném posouzení věci soud neshledal, že by bylo třeba žalobu odmítnout. Předběžný právní názor soudu lze shrnout tak, že napadené rozhodnutí sice bylo formálně vydáno *stavebním úřadem* (resp. odvolacím stavebním úřadem; srov. rozsudek NSS č. j. 21 As 26/2025-31 ze dne 29. 7. 2025), nicméně toto procesní rozhodnutí stavební úřad vydal výlučně v rámci uplatnění § 38 odst. 1, 2 správního řádu. Podle zdejšího soudu tak magistrát při rozhodování o nahlížení do správního spisu věcně nevykonával výlučnou věcnou působnost stavebního úřadu na základě § 30 až § 35 stavebního zákona z roku 2021 (dříve podle § 13 až § 17 stavebního zákona z roku 2006), ale působnost, kterou má kterýkoliv jiný správní orgán.
7. S tím také souvisí záměr zákonodárce zpřehlednit soudní přezkum rozhodnutí stavebních úřadů tím, že se dříve rozptýlí nejistota ohledně toho, zda je rozhodnutí stavebního úřadu vydáno jako konečné a bez případného zpochybnění před soudem, což je důležité zejména pro jeho adresáty. Rozhodování stavebního úřadu činěné podle obecných procesních předpisů však tohoto cíle může dosáhnout jen někdy; tím spíše pokud jde o *rozhodování o procesních otázkách jako je nahlížení do spisu v pravomocně skončených věcech*, jako je případ žalobce. Uplatnění měsíční či dvouměsíční lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí o odepření do spisu se přímo nedotýká (nemůže přímo dotýkat) práv jiných osob a nemá ani potenciál cokoliv změnit na právní moci či vykonatelnosti územního rozhodnutí. Pokud by šlo o nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu, tj. nahlížení jiné osoby než účastníka správního řízení, je souvislost se stavebním řízením ještě volnější.
8. Za toho stavu zdejší soud preferoval výklad podle toho, co je předmětem rozhodnutí a jak se vztahuje ke stavebnímu zákonu z roku 2021 a účelu úpravy § 306 tohoto zákona. Odepření nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu proto soud materiálně nepovažoval za rozhodnutí stavebního úřadu, ale obecného správního úřadu.
9. K tomu lze ostatně dodat, že pravidla stavebního zákona z roku 2021 tvoří *jeden celek*. Záměrem zákonodárce bylo, aby zejména rozhodnutí stavebních úřadů *o věci samé*, byla podrobena soudnímu přezkumu ve zkrácených lhůtách podle § 306, popřípadě apelačnímu principu podle § 309. Stěží lze předpokládat, že zákonodárce zamýšlel tato pravidla uplatnit i na dílčí procesní rozhodnutí činěná v probíhajícím správním (stavebním) řízení nebo mimo ně. Uplatnění zvláštních pravidel soudního přezkumu upravených ve stavebním zákonu z roku 2021 totiž znamená, že soudy mohou podle § 309 přímo rozhodovat ve věci samé, tj. vyhovovat žádostem o vydání stavebního povolení, nebo je naopak přímo zamítat. Pokud se tato pravomoc soudu uplatní na *jakákoliv rozhodnutí stavebního úřadu*, pak soud může měnit rozhodnutí i v dílčích procesních otázkách.
10. Tomuto předběžnému náhledu soudu odpovídal závěr, že na případ žalobce se uplatní obecná dvouměsíční žalobní lhůta. Soud proto žalobu neodmítl a připravil věc k rozhodnutí v pořadí, v jakém k němu došla (§ 56 s. ř. s.).

Vyjasnění rozhodné otázky v judikatuře NSS

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

11. Nejvyšší správní soud nicméně nedávno tyto pochybnosti neměl. V rozsudku č. j. 22 As 303/2025-27 ze dne 11. 3. 2026 se zabýval srovnatelnou věcí a konstatoval, že podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 platí lhůta jednoho měsíce pro žaloby proti konečnému *meritornímu* i *procesnímu* rozhodnutí stavebního úřadu, a to včetně rozhodnutí odvolacího stavebního úřadu, který *rozhodoval o procesním právu žalobce nahlížet do spisu*.
12. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud výslovně neadresoval otázku, zda jde skutečně o výkon věcné působnosti stavebního úřadu a zda bylo záměrem zákonodárce uplatnit zvláštní pravidla soudního přezkumu rozhodnutí podle stavebního zákona i na rozhodnutí, která stavební úřad vydává podle obecné procesní úpravy tak jako každý jiný úřad. Lze usoudit, že Nejvyšší správní soud tento náhled nepovažoval za přesvědčivý: tamní žalobkyně tuto námitku výslovně uplatnila a soud jí nevyhověl.
13. Za tohoto stavu precedenčně významné judikatury je tedy vyjasněno, že na žaloby ve věci odepření nahlédnutí do spisu se uplatní žalobní lhůta podle § 306 stavebního zákona z roku 2021. Je přitom bez významu, jakého řízení podle stavebního zákona z roku 2006 nebo 2021 se případ žalobce týkal. Podstatné je pouze to, že rozhodnutí vydal *stavební úřad*.

Závěr

14. Soud proto dospěl k závěru, že na případ žalobce se uplatní zkrácená žalobní lhůta v délce jednoho měsíce, která počala plynout dne 9. 8. 2024 a marně uplynula 9. 9. 2024.
15. Žalobce tak podal žalobu dne 1. 10. 2024 opožděně; soud ji proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemají účastníci právo na náhradu nákladů řízení.
16. Soud odmítl žalobu před prvním jednáním ve věci, rozhodl tak i o vrácení plného soudního poplatku v plné výši 3 000 Kč (§ 10 odst. 3 o soudních poplatcích).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 7. května 2026

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.